

Dosarul nr. 2ra-1598/22
2-21014385-01-2ra-07112022

Prima instanță: Judecătoria Ungheni – V. Șchiopu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău,

ÎNCHEIERE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Murașov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 08 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Anatolie Murașov, de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Ungheni,

c o n s t a t ă:

La 01 februarie 2021 Anatolie Murașov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 26 iunie 2020, aproximativ la orele 12:20, se deplasa regulamentar pe strada Boico, intersecție cu str. Decebal din or. Ungheni la volanul automobilului personal de model „xxxxx”, nr/î xxxxx, când a fost stopat de colaboratorii poliției rutiere. Ultimii i-au solicitat actele la control și i-au declarat că conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate. Reclamantul afirmă că a explicat atunci colaboratorilor poliției rutiere că nu consumă băuturi alcoolice de mai mult timp, respectiv, că nu se află în stare de ebrietate.

În continuare, colaboratorii poliției i-au invocat că conduce sub influența drogurilor. Atunci a fost condus la Spitalul raional Ungheni, unde i-au fost prelevate probe biologice cu întocmirea unui proces-verbal. Ca măsură de constrângere, cu toate că a fost stopat lângă domiciliu, i-a fost ridicat automobilul personal și transportat la parcare forțată. De asemenea, i-a fost ridicat și permisul de conducere a mijlocului de transport.

La 29 iunie 2020 a fost recunoscut în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) din Codul penal. În baza demersului procurorului în Procuratura raionului Ungheni, Basoc Ghenadie, tot la 29 iunie 2020, Judecătoria Ungheni a autorizat ridicarea provizorie a permisului de conducere. Pentru aflarea automobilului la parcare specială a fost impus să achite 3 490 lei, sumă care o percepe ca fiind una impunătoare, în situația în care dânsul este pensionar.

A mai specificat că, prin ordonanța aceluiași procuror, la 20 iulie 2020 a fost scos de sub urmărire penală cu revocarea măsurii preventive de ridicare provizorie a permisului de conducere și restituirea lui, cu clasarea cauzei penale. Ca temei pentru aceste acțiuni a servit Raportul de constatare nr. 01-12/760 din 13 iulie 2020, eliberat de Dispensarul republican de narcologie, conform căruia în probele biologice colectate s-a constatat că nu era sub acțiunea alcoolului și lipsesc careva substanțe narcotice. Susține că, prin acest raport s-au confirmat declarațiile sale, prin care a negat consumarea cărorva substanțe narcotice sau băuturi alcoolice.

Făcând trimitere la prevederile art. 23 alin. (3) din Codul de procedură penală și art. 2007 alin. (1), art. 2037 alin. (1) din Codul civil, reclamantul consideră că este îndreptățit de a se adresa în instanța de judecată pentru recuperarea prejudiciului material și moral la care a fost supus prin acțiunile ilicite ale colaboratorilor poliției rutiere și organului de urmărire penală. În acest sens, consideră necesară compensarea de către stat a cheltuielilor suportate în legătură cu păstrarea automobilului la parcare specială, în mărime de 3490 lei, conform facturii fiscale IY2183969, precum și prejudiciul moral în mărime de 25000 lei și cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Ungheni a fost admisă parțial acțiunea. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Anatolie Murașov prejudiciul material în mărime de 3 490 lei și prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei, cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, precum și cheltuieli de judecată suportate în prezentul proces în mărime de 600 lei pentru asistența juridică, iar în total 9 090 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 10 martie 2022, 14 martie 2022, 31 martie 2022, corespunzător, Anatolie Murașov, Ministerul Justiției și Procuratura Generală au contestat-o cu apel.

Prin decizia din 08 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Anatolie Murașov, de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Procuratura Generală a Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 01 martie 2022 a Judecătoriei Ungheni.

Instanța de apel a stabilit că la caz au fost întrunite condițiile de aplicabilitate a răspunderii statului prin prisma Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul

de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Ungheni din 20 iulie 2020 s-a scos de sub urmărire penală Anatolie Murașov, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu clasarea cauzei penale și revocarea măsurii provizorii ridicarea provizorie a permisului de conducere, cu restituirea acestuia.

Cu referire la repararea prejudiciului material, compus din cheltuielile suportate de Anatolie Murașov în legătură cu aflarea automobilului la parcare specială în mărime de 3490 lei, instanța apel a reținut că prin factura fiscală nr. IY2183969 se confirmă că reclamantul a suportat cheltuieli în mărime de 3 490 lei, pentru serviciile de parcare la parcare specială a vehiculului ce îi aparține cu drept de proprietate, dispunând admiterea pretenției în cauză, fiind întrunită condiția prevăzută la art. 7 lit. c) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Totodată, instanța de apel a stabilit că odată cu constatarea violării drepturilor lui Anatolie Murașov prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, urmează a fi reparat și prejudiciul moral, apreciindu-l ca fiind echitabil, real și rezonabil în sumă de 5 000 lei.

La 21 octombrie 2022 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul a indicat că prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin urmare, nu există temei de a solicita încasarea prejudiciului material și moral.

Recurentul a menționat că instanța de apel a ignorat faptul că la caz nu există un act judecătoresc prin care s-ar fi constatat acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecării este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 08 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusă de către Ministerul Justiției care are calitatea procesuală de pârât și este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost expediată în adresa recurentului Ministerului Justiției la data de 27 septembrie 2022 (f.d. 167), însă date spre confirmarea recepționării ei la materialele dosarului lipsesc. Prin urmare, recursul declarat la data de 21 octombrie 2022 este în termen.

La data de 11 noiembrie 2022 și 12 noiembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a notificat participanților la proces copia recursului motivat, explicându-le dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Ministerul Justiției al Republicii Moldova, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (11) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 08 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas